

Akademie výtvarných umění v Praze

Studijní program Výtvarná umění

Ateliér Malba II. / škola Vladimíra Skrepla

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Processing mode: cut of skin

Vypracovala: **Barbora Lepší**

Vedoucí diplomové práce: **doc. Vladimír Skrepl**

Oponentka diplomové práce: **Mgr. Monika Čejková**

Akademický rok 2019/2020

Má tvorba prošla během studia postupným vývojem, od figurativní malby a intimních koláží, ve kterých jsem se zabývala člověkem ve vztahu k prostoru a propojování lidského těla s různorodými prvky, k více abstraktní, citlivější malbě, která se zabývala organickými motivy, prostorem, vrstevnatostí, fragmenty a hmotou. Následně jsem začala pracovat s objektem a instalací. Prošla jsem několika stážemi, které mne velmi ovlivnily a pomohly mi být otevřenější vůči novým podnětům a přístupům k tvorbě.

V tomto ohledu pro mne byla zásadní stáž v ateliéru hostujícího umělce na UMPRUM, kde ateliér vedla umělkyně Nina Beier. Ta se ve své tvorbě zabývá objekty a materiály, jejich historií, hierarchií, kontextem a prezentací. To mi umožnilo zabývat se materiály více do hloubky a experimentovat s jejich vlastnostmi a následnou instalací.

Během studijního pobytu ve Francii, jsem se začala využívat možnosti nových technologií, k čemuž mě přivedly tamní podmínky. Začala jsem tvořit kresby v prostředí grafických programů a následně je převádět do velkoformátových digitálních tisků, které jsem prezentovala, jako samostatné objekty. V těchto kresbách jde o vrstvení jednotlivých druhů kresebných tahů, které se prolínají s tahy jichž bez digitálních technologií nelze dosáhnout. Vznikaly tak spontánní vrstevnaté kresebné struktury. Tisky jsem instalovala v prostoru, kde byly zavěšeny pomocí lan a akrylových tyčí, které samy o sobě vytvářely kresbu a zároveň fungovaly jako labilní konstrukce.

Má diplomová práce se zaměřuje na možnosti vybraných technologií, materiálů, postupů a jejich vzájemných kombinací. Tématem je repetitivnost, vrstvení a jednotlivé vztahy mezi materiály. Přenáším způsob, se kterým pracuji v grafických programech do reálného prostoru. Vyhledávám materiály a povrchy, s kterými se v městském prostředí nejčastěji setkávám, neboť jsme obklopeni systémy, přístroji a technikou. Manipuluji s fotografiemi, které zachycují různé přírodní prvky, části těl, které dohromady s prefabrikovanými materiály tvoří vizuální instalaci.

Používám vlastní fotografie struktur a povrchů živých organismů, které nejprve fotím v celistvosti a posléze z nich vybírám fragmenty, které nejsou na první pohled jasně čitelné a umísťuji je do různorodých organických tvarů. Jako materiální podklad digitálních fotografií používám dibond, což je pevný ale zároveň lehký materiál z hliníku, který mi umožňuje propojovat fotografii s prefabrikovanými materiály a kresbami do finálních objektů, z nichž vytvářím instalační celek. Reálné se mísí s fantaskními prvky a vytváří tak podobu těl nových organismů.

Pokouším se interpretovat napětí mezi kresebnými postupy a objektem.

Zajímá mne křehkost a dočasnost významu objektů, jež utváří výslednou podobu instalace. Dočasnost nejlépe demonstruje deinstalace výstavy, kdy jednotlivé části, které kdysi tvořily celek, zůstanou samostatné a jako takové ztrácí předchozí význam. Využívám vrstvy, které odkazují na způsob jakým fungují záložky ve webovém prohlížeči, kdy *„odkazy můžete přetáhnout z jedné obrazovky do druhé a kde vrstva může být přidána a odstraněna jako útržek papíru..“* (Goodbye, world! Looking at Art in the Digital age -Omar Kholeif) Zdrojem inspirace pro mou tvorbu jsou tak i třeba sociální sítě a jejich fungování, jejich rozvětvené systémy a určitá nepřehlednost.

Převádění modelů z grafických programů do reálného prostředí pomocí materiálů a postupů rozvíjím ve své instalaci, kdy si vybírám materiály, které mají podobný vzhled jako digitální objekty, ale plní zcela odlišnou funkci. Používají se ve stavebnictví, strojnictví, jako protihlukové stěny, obaly, jako průhledné kryty nebo displeje. Já si je vybírám pro jejich estetické a haptické kvality a přetvářím je v objekty. Využívám například závitovou tyč, která je původně čistě funkčním materiálem využívaným ve stavebnictví, a její deformací ji dávám nový estetický význam, přičemž i v rámci instalace stále plní svou původní, konstrukční funkci. Jiným příkladem může být využití barevného plexiskla, které díky svým vlastnostem simuluje efekt transparentnosti. Plexisklo používám jako přenos záznamu pro haptickou kresbu, která spolu se zbytky ochranné folie tvoří žilnatou strukturu objektu. Kresba, která slouží výhradně jako struktura umělého materiálu, působí jako nepravidelná kůra či kůže. Vzniká v grafickém programu a je na plexisklo přenášena pomocí gravírovacího laseru, přičemž pracuji s intenzitou gravírování, kdy kresba následně působí jako rastr. Další materiály které používám jsou umělé vlasy a jemné drátky a různé provázky a bužírky, které doplňují celkovou, v podstatě zrcadlící se simulaci.

V mé práci je přítomné tělo, v jeho různých podobách. Ať už se jedná o organicko-intuitivní proces tvorby, kdy i způsob práce je živelný organismus, který se vyvíjí reakcemi na podněty zevnitř i z venku, nebo moment doteku, jednotlivé části objektů jsou mnohdy propojeny jen díky síle magnetu, se kterým se dá snadno manipulovat a narušovat povahu celku. Materiály si vybírám i pro jejich haptičnost a nestálost. Motivy vlasů, kůže, rozvětvené struktury a hmota odkazují na tělesnost, která je kolísavá a různorodá. Zajímá mne živelnost a nepřesnost. Ohyby, rýhy a nedokonalosti v kontrastu s čistou estetikou. Intimní blízkost jednotlivých prvků a jejich vzájemné působení, kdy určité objekty mohou působit jako paraziti ve vztahu k ostatním. Existencionální rovina se mísí s prvky odměřeného designu.

Instalace je tvořena z křehkých spojů, nepřesností, lability materiálů ale i z mnohdy až brutálních zásahů a agresivní barevnosti. Jednotlivé objekty by zde neobstály samy za sebe ale jsou součástí celku, kde by se jednotlivé části měli navzájem vyvažovat, nebo negovat.

V současnosti mne zajímá tvorba Helen Marten, Daigy Grantiny, Kerstin Bratsch, Kris Lemsalu, Barbary Sanchez Kane, Donny Huancy a Lito Kattou. Jedná se o umělkyně které pracují s instalací, materiály a objekty mnohdy až na hranici designu. V rámci estetiky post-internet je to umělkyně Katja Novitskova, která používá fotografie nalezené online a transformuje je do reálných objektů. Stále se vracím k tvorbě Evy Hesse:

„která je ve svém zobrazování těla – vlastně celého světa materiálních předmětů s nimiž je tělo v kontaktu – méně referenční a spíše toto zobrazení potenciálně narušuje představami, touhami a pudy.“

„Její umění představuje „přímou konfrontaci nesourodyých fyzických a formálních atributů: tvrdost/měkkost, tuhost/zranitelnost přírodní povrch/industriální konstrukce“

„Náhoda si pohrává se všemi těmito opozicemi i dalšími (padání, plynutí a gravitace a transcendence) takovým způsobem, že se stávají nestabilními a metaforickými zároveň.“

(Umění po roce 1900: Modernismus, antimodernismus, postmodernismus Yve-Alain Bois, Benjamin Buchloh, Hal Foster, Rosalind Krausová)

Rozhodla jsem se svou práci prezentovat v prostoru City Surfer Office. Chtěla jsem své práci dopřát změnu prostředí a odtrhnout jí od místa, kde vzniká. Vytvořila jsem tedy instalaci přímo pro prostor galerie. Bylo pro mne důležité mít určitou jistotu, alespoň v rámci prostoru, kde a jak bude má práce vystavena.

Použitá literatura:

Omar Kholeif, Goodbye, world! Looking at Art in the Digital age, Sternberg Press (April 13, 2018), 212 s., ISBN-13 : 978-3956793097.

Yve-Alain Bois, Benjamin Buchloh, Hal Foster, Rosalind Krausová a kol., Umění po roce 1900: Modernismus, antimodernismus, postmodernismus, Slovart, 2015 (2. vydání), 816 s., ISBN 978-80-7391-975-7.